

Pestprotocol Basisschool de Schrank

Januari 2013

Inhoudsopgave

1. Waarom heeft de Schrank een pestprotocol	3
2. Pesten op school	3
3. Signalen van pesten	4
4. Oorzaken van pesten	4
5. Rollen bij pesten	4
6. Activiteiten in het kader van preventie	5
7. Omgangsregels op de Schrank	6
8. Als er dan toch gepest wordt	6
9. Tips voor ouders	7
10. Dit beleid houden we 'levend'.	7

1. Waarom heeft de Schrank een pestprotocol

Op basisschool de Schrank besteden we aandacht aan het probleem pesten. Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Het bevorderen van positief sociaal gedrag is, mede uit oogpunt van preventie, een belangrijke taak van de school.

Door omgangsvormen zichtbaar te maken kunnen kinderen, leerkrachten en ouders, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze omgangsvormen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan. We dragen ook uit pesten niet te accepteren door o.a. posters op te hangen.

2. Pesten op school

'Pesten is systematisch, langdurig en herhaald lastig vallen van iemand met de bedoeling de ander pijn te doen' (Rigby K., 1996).

Eén kind of meerdere kinderen proberen de ander opzettelijk pijn te doen. Die ander is altijd dezelfde persoon, Bij pesten is er altijd sprake van een machtsverschil tussen de pester en het slachtoffer. Fysiek sterkere, meer agressieve en meer zelfverzekerde kinderen kiezen bewust zwakkere, rustige en niet-assertieve kinderen uit voor hun pesterijen.

Pesten komt op iedere school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en serieus aanpakken. Hiervoor hebben wij enkele voorwaarden gesteld:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle betrokken partijen: leerlingen, leerkrachten en ouders.
- BS de Schrank wil pesten voorkomen. We zijn preventief bezig en wachten niet tot pestproblemen zich voordoen. Onder andere maken we het onderwerp pesten binnen de school bespreekbaar door middel van de methode 'Goed gedaan'. De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt door de leerkrachten bijgehouden in een leerlingvolgsysteem 'SCOL'. Dit leerlingvolgsysteem geeft signalen van vermeend pestgedrag.
- Praten over pesten alleen leidt tot niets. Kinderen leren, door kennis ook toe te passen in concrete situaties. Leerkrachten oefenen met kinderen, leerkrachten observeren, grijpen in en sturen bij en dit alles in het dagdagelijkse leven in en om school.
- Omgangsvormen zijn duidelijk voor zowel leerkrachten, leerlingen als ouders.
- De leerkrachten op BS de Schrank kunnen pesten signaleren.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, beschikt BS de Schrank over een directe aanpak.

3. Signalen van pesten

Door te werken met 'Goed gedaan' en het signaleringsinstrument 'SCOL' proberen we pestgedrag te voorkomen en in een vroeg stadium te signaleren.

Verder zien we zelf aan bepaald gedrag van kinderen of er sprake is van pestgedrag. Denk hierbij aan de volgende signalen:

- Het kind staat vaak alleen in de pauze
- Het kind blijft in de pauzes vaak bij de leerkracht staan
- Het kind speelt vaak mee met jongere kinderen
- Het kind wil niet naar buiten in de pauzes
- Het kind wil niet meer naar school of geeft aan zich ziek te voelen
- Het kind maakt een sombere indruk of is juist snel boos of prikkelbaar

Signalen van de pester kunnen zijn:

- Het kind (constant) aanspreken met een bijnaam en niet met de eigen naam
- Pijnlijke opmerkingen maken naar het kind toe
- Het kind beledigen
- Het kind negeren
- Het kind buitensluiten
- Bezittingen afpakken van het kind
- Het kind uitschelden
- Het kind voortdurend de schuld geven
- Opmerkingen maken over de kleding of het uiterlijk van het kind

Eén of meerdere van deze signalen kunnen betekenen dat het kind gepest wordt, maar het behoeft wel nader onderzoek.

4. Oorzaken van pesten

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.
- Zelf gepest zijn.
- Slecht voorbeeld van ouders of andere volwassenen.
- Uiterlijke kenmerken

5. Rollen bij pesten

Bij pesten zien we verschillende rollen, de bekendste zijn de rollen van pester en gepeste. Minder bekend zijn de rollen die de omstanders innemen. Deze omstanders hebben vaak zonder dat zij het zich bewust zijn, invloed op het pesten.

De Pester

Is vaak onzeker en wil graag aardig en stoer gevonden worden. Denkt door te pesten dat iedereen hem/haar grappig vindt.

De Gepeste

Voelt zich vaak verdrietig en eenzaam. Durft vaak niets terug te doen of het te vertellen, is bang dan nog meer gepest te worden.

De Meepester

Doet mee met pesten, denkt dat hij/zij er dan bij hoort. Is bang om zelf gepest te worden.

De Helper

Neemt het op voor de gepeste. Vindt het niet goed dat er gepest wordt en is niet bang voor de pester. Helpt graag en is daarom vaak populair.

De Stiekemer

Vindt het goed dat er gepest wordt, maar bemoeit zich er niet mee. Is bang om zelf gepest te worden. Roept anderen erbij om het pesten te steunen.

De Buitenstaander

Denkt dat er in de klas niet gepest wordt en het kan hem/haar ook niets schelen. Zolang hij/zij er zelf maar geen last van heeft.

De Stille

Bemoeit zich er niet mee. Vindt het pesten wel gemeen, maar durft niets te doen of te zeggen, is bang zelf gepest te worden

6. Activiteiten in het kader van preventie

Op de Schrank scheppen we voorwaarden voor een klimaat waar elk kind tot zijn recht komt en niet gepest wordt. Samen met de kinderen zorgt de leerkracht voor een veilig klimaat. Dat doen ze o.a. door aan het begin van het schooljaar samen omgangsvormen te formuleren. Door ze samen op te stellen en positief te formuleren maken we ze 'van ons eigen en van ons samen'. Dat is veelal succesvol.

Samen zorgen we voor een veilig klimaat. Hierbij moeten we denken aan:

- Het inzetten van coöperatieve werkvormen. Dit bevordert een positief klimaat op school waardoor de kans op pesten kleiner wordt.
- Het houden van toezicht. Tijdens het speelkwartier, voor en na school moet er voldoende toezicht gehouden worden. Leerlingen voelen zich door de aanwezigheid van leerkrachten veiliger.
- Het doen van oefeningen voor een veilige klas: het is belangrijk dat leerlingen leren om over pesten te praten. (Kenter, B., 2000)
- Kinderen mogen fouten maken. Van fouten kun je leren en daar zijn we op uit.
- Het verzorgen van boeiend onderwijs.
- Het rekening houden met de verschillen tussen leerlingen.

We zorgen voor een veilig klimaat door middel van het aanbieden van concrete activiteiten. Zo wordt er structureel gewerkt met de methode 'GOED GEDAAN'. Hiermee komen de volgende thema's aan bod waarvan er veel passen binnen het thema pesten:

1. Wennen
2. Samen één groep
3. Grapje, plagen en pesten
4. Opkomen voor jezelf
5. Blij met jezelf
6. Samen spelen en werken
7. Druk, druk, druk
8. Wat voel ik?
9. Allemaal anders
10. Wat denk ik?
11. Kiezen
12. Jezelf de baas
13. Eerlijk waar?
14. Vrienden
15. Ken jezelf
16. Wensen en dromen

7. Omgangsregels op de Schrank

De leerkrachten van De Schrank laten de regels en afspraken ontstaan in samenspraak met de kinderen uit hun klas. Zo worden de regels 'van de kinderen' en worden ze niet als 'opgelegd' ervaren. In iedere groep zijn de omgangsregels vertaald in regels en afspraken. De leerlingen van een groep zijn allemaal op de hoogte van deze regels en afspraken. Ze hangen in de klas.

De 10 gouden regels, die als referentiekader dienen zijn:

- Wij helpen elkaar en hebben respect voor elkaar
- Wij zijn eerlijk en beleefd tegen elkaar
- Wij spelen samen en pesten elkaar niet
- Wij doen elkaar geen pijn
- Wij katten niet, zijn aardig voor elkaar
- Wij proberen probleempjes eerst zelf op te lossen door met elkaar te praten
- Wij blijven bij onszelf; bemoeien ons niet met anderen
- Wij laten elkaar rustig werken en spelen
- Wij houden ons aan de speelplaatsregels
- Wij houden ons aan alle 10 de regels!

8. Als er dan toch gepest wordt

Als er toch gepest wordt, dan is de groepsleerkracht actief:

Stap 1: Zelf tot een oplossing komen.

Er eerst zelf (en samen) uitkomen. Dit gebeurt door middel van ik-boodschappen te geven. "Ik vind het niet fijn dat jij zo tegen me doet. Ik wil dat je ermee stopt." Zo nodig samen zoeken naar een oplossing.

Stap 2: De gepaste ondersteuning geven.

Op het moment dat de leerlingen er niet zelf uitkomen, leggen ze het probleem voor bij de groepsleerkracht. De leerkracht neemt het probleem serieus en geeft aan dat hij actie zal gaan ondernemen d.m.v. de volgende stappen:

- Hij of zij neemt de melding serieus.
- Hij of zij maakt vanaf groep 5 eventueel gebruik van het 'vertel maar-formulier'.
- Hij of zij praat met beide partijen afzonderlijk. Zoekt uit wat er aan de hand is.
- Hij of zij praat met beide partijen gezamenlijk. Kunnen we het afronden?
- Hij of zij gaat bij herhaaldelijk pesten of gepest worden in gesprek met de ouders.
- Hij of zij zoekt samen met de ouders van de gepeste en/of pester naar een bevredigende oplossing. Het is mogelijk dat er externe hulp geadviseerd wordt.

Stap 3: Dit verwachten wij van ouders van pesters of gepeste leerlingen:

- Ouders luisteren naar hun kind en nemen het probleem serieus. Ze hebben bovenal oog voor de positie van de gepeste en nemen die als uitgangspunt voor handelen.
- Ouders nemen de leerkracht serieus en zijn bereid samen met de leerkracht naar een oplossing te zoeken.
- Ouders leveren een bijdrage bij de aanpak van het probleem als de leerkracht of school dit van ze vraagt.
- Ouders zijn bereid externe hulp in te schakelen na overleg met de school.

Stap 4: Dit doet de school als iemand zich meerdere keren niet aan de afspraken houdt:

- Waar nodig straffen we.
- We maken aantekeningen in het leerlingdossier.
- De leerkracht neemt contact op met de ouders en vraagt hun medewerking om het probleem op te lossen.
- Er wordt externe hulp ingeschakeld voor deze leerling (en mogelijk ouders). Dit eventueel voor de pester en of de gepeste.
- We beschermen ten allen tijde de gepeste en komen dus op voor de veiligheid van al onze kinderen.
- Waar nodig wordt de pester geschorst en verwijderd van school.

- Uitdrukkelijk wordt gewezen op de rol van de vertrouwenspersoon van de stichting Meerderweert als de ouders zich onvoldoende gehoord voelen door leerkracht en directie.

9. Tips voor ouders

Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Leer het kind niet te gaan slaan, maar geef het tips om te vertellen dat het moet stoppen en dat hij/zij het niet leuk vindt wat er gebeurt.
- Het gepeste kind niet overbeschermen, bijvoorbeeld door het dagelijks naar school te brengen in tegenstelling tot leeftijdgenoten om toezicht te houden. Hierdoor wordt het kind in een uitzonderingspositie geplaatst waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen.

Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter het beleid van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

10. Dit beleid houden we 'levend'.

Willen we dat dit beleid een stevige bijdrage levert aan de preventie, signalering en aanpak van pestgedrag, dan zullen we het 'levend' moeten houden onder ouders, leerlingen, maar ook leerkrachten. Dit doen we door:

- Permanent posters te hangen bij de schoolingangen.
- Jaarlijks met kinderen aan het begin van het schooljaar omgangsregels afspreken.
- Publicatie in schoolgids en nieuwsbrief.
- Minimaal elke twee jaren evalueren van het pestprotocol en bijstellen waar nodig.

Met de invoering van een pestprotocol, zetten we motto van de school kracht bij:
'Als er iets speelt, laat het de kinderen zijn.'

Datum:

Voor akkoord team:

Voor akkoord MR:

Voor akkoord leerlingen:

